

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTONEUVOSTO

Viite Lausuntopyyntö 29.4.2014, Dnro YM028:00/2011

Asia **MAASEUTUVIRASTON LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTONEUVOSTON
ASETUKSEKSI ERÄIDEN MAA- JA PUUTARHATALOUESTA PERÄISIN OLEVI-
EN PÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISESTA**

Ympäristöministeriö on pyytänyt Maaseutuvirastolta lausuntoa Luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta.

Maaseutuvirasto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa.

1. Yleistä

Asetusehdotuksesta on pyydetty Maaseutuvirastolta, jäljempänä Mavi, lausuntoa ensimmäisen kerran 5.7.2013 päivätyllä lausuntopyynnöllä ja Mavi on antanut asiassa lausunnon 4.9.2013.

Asetusehdotuksella pantaisiin täytäntöön Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (91/676) vesien suojelemiseksi maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta, ns. nitraattidirektiivi.

Muistion s. 8 kappaleen 9 kolmanneksi viimeisessä virkkeessä on mainittu termi avomaaviljelty pelto. Termi on epämääräinen eikä sitä ole selitetty tai mainittu asetustekstissä.

Muistiossa s. 11 kappaleessa 5 mainitaan: ”Mikäli lantaa varastoitaisiin niin sanotussa yhteislantalassa, tulisi siitä olla esitettyä toistaiseksi voimassa oleva sopimus tai määräaikainen sopimus, joka kuitenkin olisi riittävän pitkäaikainen.” Mitä tässä tarkoitetaan riittävän pitkäaikaisella sopimuksella? Tästä menettelymahdollisuudesta ei ole säädetty myöskään asetusalueen luonnoksessa. Jos viljelijöiden on kyseisellä tavalla meneteltävä, asiasta pitäisi säätää asetuksessa.

Liitteessä 1 mainittuja kompostoinnin (aktiivinen) ja kompostoitumisen (passiivinen) vaikutuksia kuiva- ja kuivikelannan määriin ei voi tässä lausunnossa ottaa kantaa, sillä ne ovat ympäristöministeriön mukaan vielä selvittämättä.

2. Pykäläkohtaiset kommentit

3 § Määritelmät

Tulvanalaisen alueen määrittämiseen liittyy ongelmia. Tulvariskialueet on määritelty pääasiassa taajama-alueelle eikä aineistoa voi hyödyntää maatalouskäyttöön.

Tuotantoeläimen määritelmää pitäisi täsmentää seuraavasti:

tuotantoeläimellä

elintarvikkeiden, villan, nahan tai turkisten tuotantoon tai muuhun maataloustuotantoon tai muussa vastaavassa tarkoituksessa kasvatettavaa tai pidettävää eläintä.

Työteknisen ja hygieenisen syyn määritelmässä on mainittu erimerkkinä poikkeuksellinen keli-rikko. Poikkeuksellisen keli-rikon käyttäminen esimerkkinä on hankalaa, sillä tietoa poikkeuksellisesta keli-rikosta ei ole saatavissa mistään yleisestä tietokannasta ja käytännössä tieto perustuisi lähinnä vain viljelijään omaan ilmoitukseen asiasta.

5 § Lannan varastointi

5 §:n säädestekstissä pitäisi lannan varastoinnin ja lantalan tilavuuden suhteen huomioida tilanteet, joissa on kyseessä nautakarja, joka on ulkona ympäri vuoden. Miten esimerkiksi 5 §:n 2 momentissa mainittu lantalan vähimmäistilavuuden laskennassa käytettävä enintään 4 kuukauden laidunkausi suhteutuu tilanteeseen, jossa eläimet ovat ympärivuotisesti ulkona.

6 § Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointi

Asetusluonnoksen 6 §:n 5 momentissa mainitaan, että auma on sijoitettava kantavalle maalle. Olisi parempi käyttää termiä kantava peltoalue, ellei tarkoiteta, että auman voisi laittaa myös metsään.

6 §:n 6 momentti pitäisi joko poistaa kokonaan tai vaihtoehtoisesti sitä pitäisi muuttaa niin, että sana peltolohko poistetaan ja mainitaan, että auman saa sijoittaa samaan paikkaan kahden väli-vuoden jälkeen.

8 § Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa

Asetusluonnoksen 8 §:stä pitäisi poistaa maininta 30 prosentin kuiva-ainepitoisuudesta, sillä sitä ei pystytä valvomaan. Typpianalyysin kuiva-ainepitoisuus ei myöskään välttämättä koske enää patteroitavaa erää, etenkin jos typpianalyysi on jo muutaman vuoden vanha.

9 § Ilmoitusvelvollisuus

Muistiossa s. 15 mainitaan 9 §:n ilmoitusvelvollisuudesta, että ”Hygieenisestä syystä johtuvassa poikkeustilanteessa ilmoitus olisi tehtävä välittömästi”. Tästä pitäisi säätää myös asetustasolla, eikä mainita asiaa pelkästään muistiossa.

10 § Lannoitteiden käyttö

Asetusluonnoksen 10 §:n 2 momentti pitäisi poistaa, sillä viljavuusluokkaa ei tarvita, koska asetusluonnoksessa ei enää viitata fosforiin. Kaikilla tiloilla ei välttämättä edes ole tietoa viljavuusluokasta. Entä miten maalaji määritellään sellaisella tilalla, jolla ei ole viljavuustutkimusta, riittääkö pelkkä silmämääräinen arvio? Asetus ei velvoita tekemään viljavuustutkimusta.

10 §:n 5 momenttia olisi syytä muuttaa seuraavasti: ”Kuivalantaa ja kuiva-ainepitoisuudeltaan vastaavaa orgaanista lannoitevalmistetta voidaan levitysaikana --.” Tekstissä mainittu 30 prosentin kuiva-ainepitoisuus pitäisi poistaa, sillä sitä on mahdotonta valvoa. Millä menetelmällä viljelijä tai valvoja voisi pätevästi osoittaa, onko kuiva-ainepitoisuus 30 vai esimerkiksi 28 prosenttia? Myöskään samassa momentissa mainittua kahden viikon säilytysaikaa ei pystytä valvomaan.

10 §:n 8 momentissa mainittu 6 prosentin laserkeilattu aineisto ei kata koko Suomen aluetta. Laserkeilattu aineisto on puutteellinen erityisesti Pohjois-Savon alueella, jossa on paljon karjaitiloja ja kaltevia peltoja. Aineisto on siinä määrin epätäydellinen, ettei sitä ole mahdollista laittaa Vipuun edes ohjeellisena aineistona. Mikäli asetukseen otettaisiin 6 prosentin kaltevuusraja, myös EU:n komissiossa oltaisiin todennäköisesti kiinnostuneita käytettävästä aineistosta ja komission tarkastuksissa saattaisi tulla vaikeuksia, kun ilmenisi että meillä on viljelijöitä koskevan päätöksenteon pohjana käytössä puutteellinen aineisto. Puutteellista aineistoa on valvontatilanteessa mahdoton käyttää.

Asetusluonnoksen 10 §:n 8 momentissa ehdotettu 50 metrin etäisyys vesistöstä on vaikeasti valvottavissa. Ellei metrimäärä ole viljelijän kirjanpidosta havaittavissa, viljelijä ei myönnä rikkoneensa metrirajaa tai asiasta ei tule ilmiantoa, on käytännössä mahdotonta valvoa, ettei pellon kaltevalle osalle kielletylle etäisyydelle vesistöstä ole pintalevitetty lantaa tai muita orgaanisia lannoitteita. Koska asetus kuitenkin sallii näillä alueilla muunlaisen lannoittamisen, ei valvontaa ole mahdollista tehdä edes epäsuorasti kasvustoa tarkkailemalla. Mikäli jonkinlainen metrirajoitus olisi pakko asettaa, olisi 25 metrin etäisyys parempi vaihtoehto, koska siitä aiheutuisi pienempi valvontamäärä.

10 §:n 9 momentissa mainittu talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille jätettävä vyöhyke pitäisi määritellä selkeämmin eli sen pitäisi olla vain vähintään 30 metriä levyinen, eikä vähintään 30 - 100 metrin levyinen, kuten asetusluonnoksessa on tällä hetkellä. Miten maalaji määritellään sellaisella tilalla, jolla ei ole viljavuustutkimusta?

12 § Lannan ravinnepitoisuuksien määrittäminen

Lannoituksen suunnittelussa olisi lanta-analyysin ja liitteessä 2 esitettyjen ohjearvojen keskiarvon sijaan parempi käyttää vain liitteessä 2 esitettyjä ohjearvoja.

Seinäjoella 16 päivänä toukokuuta 2014



Ylijohtaja Leena Tenhola



Lakimies Susanna Ylikantola